

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกและการถูกกระทำรุนแรงในคู่รัก: อิทธิพลส่งผ่านของการเห็นคุณค่าในตนเองและอำนาจในความสัมพันธ์

THE RELATIONSHIP BETWEEN POSITIVE FEMINIST IDENTITY AND INTIMATE PARTNER VIOLENCE VICTIMIZATION: THE MEDIATING EFFECT OF SELF-ESTEEM AND RELATIONSHIP POWER

มัลลิกา อุกฤษฏี^{1*} คัคนางค์ มณีศรี² อภิชาญา ไชยวุฒิกอร์ณวานิช²
Mulliga Ukrit^{1*}, Kakanang Maneesri², Apitchaya Chaiwutikornwanich²

¹แขนงวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹Department of Social Psychology, Faculty of Psychology, Chulalongkorn University.

²คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²Faculty of Psychology, Chulalongkorn University.

*Corresponding author, e-mail: mulliga.ukrit@gmail.com

Received: January 8, 2019; Revised: April 2, 2019; Accepted: April 5, 2019

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อตรวจสอบอิทธิพลของอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกที่มีต่อการถูกกระทำรุนแรงในคู่รัก โดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองและอำนาจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่านกลุ่มตัวอย่างคือผู้หญิงวัยทำงานที่มีคนรักหรือเคยมีคนรักในอดีต จำนวน 311 คน อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร อายุระหว่าง 30-60 ปี โดยให้ผู้ร่วมวิจัยตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง อำนาจในความสัมพันธ์ อัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวก และการถูกกระทำรุนแรงจากคู่รัก

ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง พบว่า โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าดัชนี Chi-Square of Goodness of fit = 26.22, df = 17 Chi-Square/df = 1.54 ค่า RMSEA = .040 ค่า CFI = .99 ค่า TLI = .99 และค่า SRMR = .021 โดยอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อการถูกกระทำรุนแรงจากคนรักผ่านการเห็นคุณค่าในตนเองและอำนาจในความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: อัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวก การถูกกระทำรุนแรงจากคู่รัก การเห็นคุณค่าในตนเอง อำนาจในความสัมพันธ์

Abstract

This research examined the effect of positive feminist identity on intimate partner violence victimization through the mediating role of self-esteem and relationship power. A sample of 311 heterosexual working women, aged 30-60, and living in Bangkok completed the questionnaires measuring self-esteem, relationship power, positive feminist identity, and intimate partner violence victimization.

The structural equation modeling analysis revealed that the model fitted the empirical data. The model indicated that the chi-square/df = 1.54, *RMSEA* = .040, *CFI* = .99, *TLI* = .99 and *SRMR* = .021. Positive feminist identity affected intimate partner violence victimization directly and indirectly through self-esteem and relationship power ($p < .01$).

Keywords: Positive Feminist Identity, Intimate Partner Violence Victimization, Self-Esteem, Relationship Power

บทนำ

การกระทำรุนแรงต่อสตรี เป็นปัญหาที่ปรากฏให้เห็นอย่างต่อเนื่องทั่วโลกที่นำไปสู่ปัญหา ระดับสังคม โดยพบว่า ผู้หญิงเกือบหนึ่งในสาม เคยถูกกระทำรุนแรงทั้งทางร่างกายและทางเพศ จากคู่สมรส [1] เมื่อพิจารณาสถานการณ์ ความรุนแรงในครอบครัวในประเทศไทยช่วง ปี 2559 มีผู้หญิงตกเป็นเหยื่อความรุนแรง โดยเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 94.50 โดยถูกกระทำรุนแรง ทางเพศมากที่สุด รองลงมาคือทางร่างกาย และทางจิตใจ ซึ่งผู้กระทำรุนแรงส่วนใหญ่เป็นเพศ ชายที่เป็นคู่สมรสและคู่รักถึงร้อยละ 58.49 [2] แสดงให้เห็นว่ามีผู้หญิงอีกจำนวนมากที่ยังคงเสี่ยง ต่อการตกเป็นเหยื่อความรุนแรงทั้งจากคนใกล้ชิด และคนรักของตนเอง

องค์การระดับสากล และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องหลายแห่งได้ร่วมมือกันแก้ไขปัญหา เพื่อยุติความรุนแรงต่อสตรี รวมทั้งส่งเสริมความ เสมอภาคระหว่างเพศ โดยกลุ่มนักเคลื่อนไหว เพื่อเรียกร้องความเท่าเทียมระหว่างเพศ ในนามของสตรีนิยม (Feminism) หรือ เฟมินิสต์ (Feminist) มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการจัดตั้งองค์กร ที่ให้ความช่วยเหลือแก่สตรีที่ถูกทำร้าย

ซึ่งข้อมูลการกระทำรุนแรงต่อผู้หญิงในข้างต้น สอดคล้องกับแนวคิดแบบเฟมินิสต์ที่เชื่อว่าการกระทำรุนแรงในความสัมพันธ์ของคู่รัก ต่างเพศนั้นส่วนใหญ่แล้วผู้ชายมักเป็นผู้กระทำ ในขณะที่การกระทำรุนแรงของผู้หญิงเป็นการทำ ไปเพื่อปกป้องตนเองจากการถูกทำร้าย ส่วนหนึ่ง อาจมาจากรากฐานดั้งเดิมของการให้คุณค่า แก่ระบอบชายเป็นใหญ่ ที่ต้องการจะมีอิทธิพลเหนือ กว่าผู้หญิง และเพื่อรักษาอำนาจในการควบคุม ของผู้ชายเอาไว้ [3] ทำให้ผู้หญิงที่มีอำนาจ ในความสัมพันธ์ต่ำกว่าคนรักมีแนวโน้มถูกกระทำ รุนแรงมากขึ้น [4]

เพื่อทำความเข้าใจในมุมมองของผู้หญิง ที่ถูกกระทำรุนแรง นักวิชาการสตรีจึงนำองค์ความรู้ ของแนวคิดแบบเฟมินิสต์มาประยุกต์กับศาสตร์ ทางด้านจิตวิทยา (Feminist Psychology) เพื่ออธิบายกระบวนการพัฒนาทางจิตของผู้หญิง [5] โดยระบุว่า ผู้หญิงที่มีแนวคิดและแนวปฏิบัติ แบบเฟมินิสต์ที่ได้หลอมรวมเข้ากับอัตลักษณ์ ของตนเอง จะมีสุขภาวะทางจิตในด้านของการ เห็นคุณค่าในตนเองสูง [6-7] รวมถึงถูกทารุณ ทางจิตใจจากคู่นอนน้อยลง [8] ในขณะที่ ผู้หญิงที่ไม่มียุติธรรมทางเฟมินิสต์นั้นมีความสัมพันธ์กับ

การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ [9] จึงมีแนวโน้มที่จะตกเป็นเหยื่อความรุนแรงมากขึ้น โดยมักจะยอมให้ผู้อื่นหรือคนรักกระทำต่อตนเองตามอำเภอใจ อีกทั้งยังยับยั้งกระบวนการคิดที่จะหาทางแก้ปัญหาทำให้เกิดการถูกรังแกซ้ำต่อไปเรื่อย ๆ ไม่จบสิ้น [10]

เท่าที่ผ่านมามีงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกและการถูกรังแกในคู่วัยรุ่นที่มีจำนวนจำกัด และยังไม่มียานวิจัยที่ศึกษาอิทธิพลส่งผ่านของการเห็นคุณค่าในตนเองและอำนาจในความสัมพันธ์ที่อาจเป็นปัจจัยปกป้องผู้หญิงจากการถูกรังแกในความสัมพันธ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ดังกล่าว โดยเป็นไปได้ว่า การเข้าใจและยอมรับแนวคิดแบบเฟมินิสต์ อาจช่วยกระตุ้นให้ผู้หญิงตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง ทำให้สามารถเลือกทางเดินที่ดีให้แก่ชีวิต รวมถึงรู้จักหลีกเลี่ยงโอกาสเสี่ยง หรือกล่าวที่จะถอนตัวออกจากความสัมพันธ์ที่มีความรุนแรงหรือมีแนวโน้มที่จะเกิดความรุนแรงได้

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การถูกรังแกในคู่วัยรุ่น

เฟมินิสต์มีมุมมองว่า การถูกรังแกในคู่วัยรุ่นเป็นรูปแบบหนึ่งของการถูกรังแกต่อผู้หญิง (Violence Against Women) ที่ผู้ชายเป็นผู้ใช้ความรุนแรงกับผู้หญิงที่เป็นคนรัก [11] และมีหลากหลายรูปแบบ ที่ส่งผลทางด้านร่างกายทางจิตใจ และทางเพศ โดย Ali and Naylor [3] อธิบายว่า สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากโครงสร้างทางสังคมแบบดั้งเดิมที่ให้คุณค่าความเป็นเพศชายและระบอบชายเป็นใหญ่ ทำให้เกิดความไม่สมดุลทางอำนาจระหว่างผู้ชายและผู้หญิง หากผู้หญิงไม่กระทำตามความต้องการของผู้ชายหรือไม่ปฏิบัติตามบทบาททางเพศแบบดั้งเดิมผู้ชายอาจใช้ความรุนแรงเพื่อรักษาอำนาจและบีบบังคับให้ผู้หญิงยอมจำนนไปสู่ความเสี่ยงในการถูกรังแกรุนแรงมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ใช้

แนวคิดของ Straus, et al. [12] ที่แบ่งการถูกรังแกในคู่วัยรุ่นออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การถูกรังแกทางร่างกาย การถูกรังแกทางจิตใจ การถูกรังแกทางเพศ และการถูกรังแกทางจิต โดยงานวิจัยก่อนหน้านี้แสดงให้เห็นว่าการทำร้ายร่างกายที่ผู้ชายเป็นผู้กระทำทำให้เกิดการบาดเจ็บสาหัสบ่อยครั้งกว่าที่ผู้หญิงเป็นผู้กระทำ [11]

อัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวก

แนวคิดพื้นฐานของอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกมาจากศึกษารูปแบบทางความรู้สึกและจิตใจของผู้หญิงในการพัฒนาอัตลักษณ์แบบเฟมินิสต์ (Feminist Identity Development Model) ของ Downing and Roush [5] โดยพบว่า ผู้หญิงที่มีอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์ในขั้นที่สูงขึ้น มีสุขภาพจิตโดยรวมทั้งหมดสูงกว่าผู้หญิงที่มีอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์ในขั้นที่ต่ำกว่า โดยอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกนั้นมีความสัมพันธ์กับรูปแบบของบทบาททางเพศที่มีความเป็นทั้งชายและหญิงในตัวเอง สรุปได้ว่าอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกเป็นการรับรู้ตนเองโดยมีเจตคติที่มุ่งเน้นในเรื่องความเท่าเทียมทางเพศและแนวทางปฏิบัติแบบเฟมินิสต์มาหลอมรวมเข้ากับคุณลักษณะทางความคิดเชิงบวกส่วนบุคคล จนกลายเป็นมุมมองที่สอดคล้องกับเหตุและผลตามความเป็นจริง ให้คุณค่าด้านบวกของการเป็นเพศหญิง ปฏิบัติตามบทบาททางเพศแบบยืดหยุ่น ประเมินพฤติกรรมของทั้งเพศชายและเพศหญิงบนพื้นฐานของแต่ละบุคคลและสถานการณ์นั้น ๆ ตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงโดยปราศจากความโกรธ มีพฤติกรรมที่ดีในการจัดการกับสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา รวมถึงการตอบสนองต่อบุคคลหรือสถานการณ์การถูกกดขี่/การกีดกันทางเพศได้อย่างเหมาะสม

การเห็นคุณค่าในตนเอง

แนวคิดของ Cast and Burke [13] อธิบายว่าการเห็นคุณค่าในตนเองมีบทบาทสำคัญที่ช่วยลด

ผู้หญิงที่มีอำนาจในความสัมพันธ์ท่ามกลางโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV จากคู่วัยที่บีบบังคับทางเพศนำไปสู่การตั้งสมมติฐานที่ 3 คือ อัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกกระทำรุนแรงในคู่วัยผ่านอำนาจในความสัมพันธ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยศึกษาอิทธิพลทางตรงระหว่างอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกและการถูกกระทำรุนแรงในคู่วัย และศึกษาอิทธิพลทางอ้อมโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองและอำนาจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน

สมมติฐานงานวิจัย

- (1) อัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อการถูกกระทำรุนแรงในคู่วัย
- (2) อัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกกระทำรุนแรงในคู่วัยผ่านการเห็นคุณค่าในตนเอง
- (3) อัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกกระทำรุนแรงในคู่วัยผ่านอำนาจในความสัมพันธ์

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้หญิงวัยทำงานที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 311 คน อายุระหว่าง 30-60 ปี มีคู่วัยหรือคู่สมรสในปัจจุบันหรือเคยมีในอดีตที่เป็นเพศตรงข้าม และมีระยะเวลาของความสัมพันธ์ไม่น้อยกว่า 6 เดือน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มหน่วยงานตามความสะดวก (Convenience Sampling) โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างคำนวณจาก 15 เท่าของจำนวนพารามิเตอร์ 19 เส้นทาง [19] ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 285 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมอีกประมาณร้อยละ 10 เพื่อป้องกันการไม่ตอบกลับหรือข้อมูลไม่ครบถ้วน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มาตรวัดความรุนแรงในคู่วัย ได้รับการพัฒนาเป็นฉบับภาษาไทยโดย Sriyothin and Maneesri [20] จากมาตรวัดต้นฉบับ The Revised Conflict Tactics Scales ของ Straus, et al. [12] เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 7 ช่วง ตั้งแต่ 0 คือ ไม่เคยเลย ถึง 6 คือ มากกว่า 20 ครั้ง ซึ่ง Sriyothin and Maneesri [20] ได้ทำการปรับปรุงมาตรให้เหมาะกับบริบทของสังคมไทยเหลือเพียง 4 องค์ประกอบ จำนวน 16 ข้อ ได้แก่ (1) การทำร้ายร่างกาย ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .67 (2) การทำร้ายจิตใจ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .86 (3) การคุกคามทางเพศ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .76 และ (4) การบาดเจ็บ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .69 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของมาตรทั้งฉบับเท่ากับ .91 เมื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานได้ผลว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลประจักษ์

ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น “คนรักของฉันผลักฉัน” “คนรักของฉันตำฉันด้วยคำพูดรุนแรง” เป็นต้น

มาตรวัดอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกพัฒนาเป็นฉบับภาษาไทยจากมาตรวัด Feminist Identity Composite ของ Fischer, et al. [21] เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 7 ช่วง ตั้งแต่ 1 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึง 7 คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 12 ข้อ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของมาตรทั้งฉบับเท่ากับ .94 และผ่านการวิเคราะห์ทั้งองค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis: EFA) และองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis: CFA) ผลการทดสอบเบื้องต้นพบว่า โมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยจึงทำปรับแก้โดยอนุโลมให้ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้สามารถสัมพันธ์กันได้ ผลปรากฏว่าโมเดลการวัดสอดคล้องกับข้อมูล

เชิงประจักษ์พอสมควร โดยพิจารณาจากค่า Chi-Square of goodness of fit = 74.99, df = 49 และ Chi-square/df = 1.53

ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น “ฉันเลือกอย่างระมัดระวังว่าจะทำอะไรเพื่อให้ทุกคนมีความเท่าเทียมกันยิ่งขึ้น” “ฉันไม่ได้ทำเพื่อเพศหญิงเท่านั้นแต่ต้องการทำให้ทุกคนมีโอกาสที่ดีขึ้นและมีความเท่าเทียมกัน” เป็นต้น

มาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง พัฒนาเป็นฉบับภาษาไทยโดย Maneesri [22] จากมาตรวัด Self-Esteem Scale ของ Rosenberg [23] เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 7 ช่วง ตั้งแต่ 1 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึง 7 คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 10 ข้อ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของทั้งมาตรเท่ากับ .87

ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น “ฉันมีเจตคติที่ดีต่อตัวเอง” “ฉันรู้สึกว่ามีคุณลักษณะที่ดีหลายอย่าง” เป็นต้น

มาตรวัดอำนาจในความสัมพันธ์ พัฒนาเป็นฉบับภาษาไทยจากมาตรวัด The Relationship Power Inventory ของ Farrell, et al. [14] เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 7 ช่วง ตั้งแต่ 1 คือ ไม่จริงอย่างยิ่ง ถึง 7 คือ จริงอย่างยิ่ง จำนวน 10 ข้อ มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) อำนาจด้านผลลัพธ์ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .92 และ (2) อำนาจด้านกระบวนการ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .85 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของมาตรทั้งฉบับเท่ากับ .93

ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น “การตัดสินใจจะออกมาอย่างไรขึ้นอยู่กับฉันมากกว่าคนรักของฉัน” “ฉันมักเป็นผู้เริ่มการสนทนาหาข้อสรุปเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ มากกว่าคนรักของฉัน” เป็นต้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่ระบุข้างต้น

ด้วยการส่งอีเมลขอความร่วมมือผ่านทางเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล รวมถึงเครือข่ายออนไลน์ของบุคคลวัยทำงาน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามตามความสะดวกและความเหมาะสม ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 2 เดือน ตั้งแต่กันยายน ถึง ตุลาคม พ.ศ. 2561

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาโดยใช้โปรแกรม SPSS และวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling) ด้วยโปรแกรม Mplus version 7

ผลการวิจัย

การทดสอบข้อมูลเบื้องต้น

จากการวิเคราะห์ลักษณะกลุ่มตัวอย่างที่เก็บได้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสัดส่วนของอายุอยู่ในช่วง 30-39 ปี 40-49 ปี และ 50-60 ปี ใกล้เคียงกัน ก่อนข้างเคียงศาสดาถึงครึ่งมากถึงร้อยละ 57.3 ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปร้อยละ 67.5 เมื่อพิจารณาจากกลุ่มอาชีพที่ทำงานเกี่ยวข้องกับทางภาครัฐ ได้แก่ ราชการและรัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 31.5 ใกล้เคียงกับกลุ่มที่ทำงานเอกชน (ร้อยละ 32.5) และกลุ่มอาชีพอิสระต่าง ๆ (ร้อยละ 36) กลุ่มที่รายได้น้อยกว่ารายได้ขั้นพื้นฐาน 15,000 บาทลงไปมีเพียงร้อยละ 17 เมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีรายได้เริ่มต้นในช่วง 15,000 ถึง 30,000 บาท (ร้อยละ 26.7) เมื่อพิจารณาตัวแปรพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับคู่รัก พบว่า ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับคนต่างเพศทั้งในรูปแบบคู่รัก หรือคู่สมรส ถึงร้อยละ 89.1 มีระยะเวลาที่คบหากับคนรักในระยะเวลาเริ่มต้นตั้งแต่ 6 เดือนแต่ไม่เกิน 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.7 ซึ่งใกล้เคียงกับกลุ่มที่มีระยะเวลาที่คบหากับคนรักนานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มที่แต่งงานแล้วร้อยละ 54.6 และเป็นความสัมพันธ์กับคนที่ไม่ใช่ครั้งแรกมากถึงร้อยละ 78.8

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบตัวแปรภูมิหลังโดยทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วย One-way ANOVA พบว่ามี 5 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่คบหากับคนรัก และสถานภาพความสัมพันธ์กับคนรัก จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบเชิงชั้น (Hierarchical Multiple Regression) ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวก การเห็นคุณค่าในตนเอง และการอำนาจในความสัมพันธ์สามารถทำนายการถูกรังแกในคูรัักได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่กลับพบว่าตัวแปรภูมิหลังดังกล่าว ไม่สามารถทำนายการถูกรังแกในคูรัักได้อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติ กล่าวคือ ตัวแปรต้นและตัวแปรส่งผ่านสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามได้ร้อยละ 37 ในขณะที่ตัวแปรภูมิหลังที่นำมาวิเคราะห์ร่วมด้วยสามารถทำนายการถูกรังแกในคูรัักเพิ่มได้เพียงร้อยละ 2 เท่านั้น

ผลการวิเคราะห์ความถี่กับประเภทของการถูกรังแกในคูรัักทั้ง 4 รูปแบบ พบว่า ผู้หญิงร้อยละ 74.6 เคยถูกรังแกทางจากคนรักรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ในขณะที่อีก ร้อยละ 25.4 ไม่เคยถูกรังแกในรูปแบบใด ๆ เลย โดยที่การถูกรังแกทางจิตใจ สูงที่สุด รองลงมาคือทางเพศ ทางร่างกาย และประเภทที่ต่ำที่สุด คือ การถูกทำร้าย จนบาดเจ็บ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 อัตราส่วนกับประเภทของการถูกรังแกในคูรัักทั้ง 4 รูปแบบ

รูปแบบการถูกรังแก รุนแรงจากคูรััก	จำนวนคน (ร้อยละ)	
	ไม่เคยถูกรังแก	เคยถูกรังแก
ทางร่างกาย	188 (60.5)	123 (39.5)
ทางจิตใจ	86 (27.7)	225 (72.3)
ทางเพศ	128 (41.2)	183 (58.8)
บาดเจ็บ	231 (74.3)	80 (25.7)

การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวก การเห็นคุณค่าในตนเอง อำนาจในความสัมพันธ์ และการถูกรังแกในคูรััก พบว่า มีความสัมพันธ์ทั้งทางบวกและทางลบ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -.56 ถึง .81 เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตัวแปร พบว่า ตัวแปรต้น คือ อัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเองสูงที่สุด ($r = .47$) แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับตัวแปรตาม คือ การถูกรังแกในคูรัักในทุกด้าน โดยเฉพาะการถูกรังแกทางจิตใจ ($r = -.43$) เมื่อพิจารณาตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเอง พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ

อำนาจในความสัมพันธ์ทั้งสองด้าน แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการถูกรังแกในคูรัักในทุกด้าน โดยเฉพาะการถูกรังแกทาง

จิตใจ ($r = -.56$) ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางลบเช่นเดียวกับอำนาจในความสัมพันธ์ทั้งสองด้าน โดยที่อำนาจในความสัมพันธ์ด้านผลลัพธ์และด้านกระบวนการมีความสัมพันธ์ทางบวกภายในตัวแปรแฝงเดียวกัน ($r = .75$) นอกจากนี้พบว่า ตัวแปรการถูกรังแกในคูรัักมีความสัมพันธ์ทางบวกภายในตัวแปรแฝงเดียวกัน โดยที่การถูกรังแกทางร่างกายและการถูกรังแกทางเพศ มีความสัมพันธ์กันสูงกว่าตัวแปรอื่น ๆ ที่อยู่ภายในตัวแปรแฝงเดียวกัน ($r = .81$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวก การเห็นคุณค่าในตนเอง อำนาจในความสัมพันธ์ และการถูกกระทำรุนแรงในคู่อีก

	1	2	3	4	5	6	7	8
1. อัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวก	(.94)							
2. การเห็นคุณค่าในตนเอง	.47**	(.87)						
3. อำนาจในความสัมพันธ์ด้านผลลัพธ์	.38**	.33**	(.92)					
4. อำนาจในความสัมพันธ์ด้านกระบวนการ	.35**	.39**	.75**	(.85)				
5. การถูกกระทำรุนแรงทางร่างกาย	-.38**	-.48**	-.32**	-.33**	(.67)			
6. การถูกกระทำรุนแรงทางจิตใจ	-.43**	-.56**	-.37**	-.37**	.71**	(.86)		
7. การถูกกระทำรุนแรงทางเพศ	-.39**	-.49**	-.34**	-.34**	.81**	.80**	(.76)	
8. การถูกทำร้ายจนบาดเจ็บ	-.29**	-.44**	-.24**	-.25**	.57**	.57**	.59**	(.69)
<i>M</i>	4.54	4.55	4.00	4.04	.84	1.39	1.02	.48
<i>S.D.</i>	1.06	.99	1.18	1.15	.94	1.16	.98	.61

** $p < .01$

การทดสอบสมมติฐาน

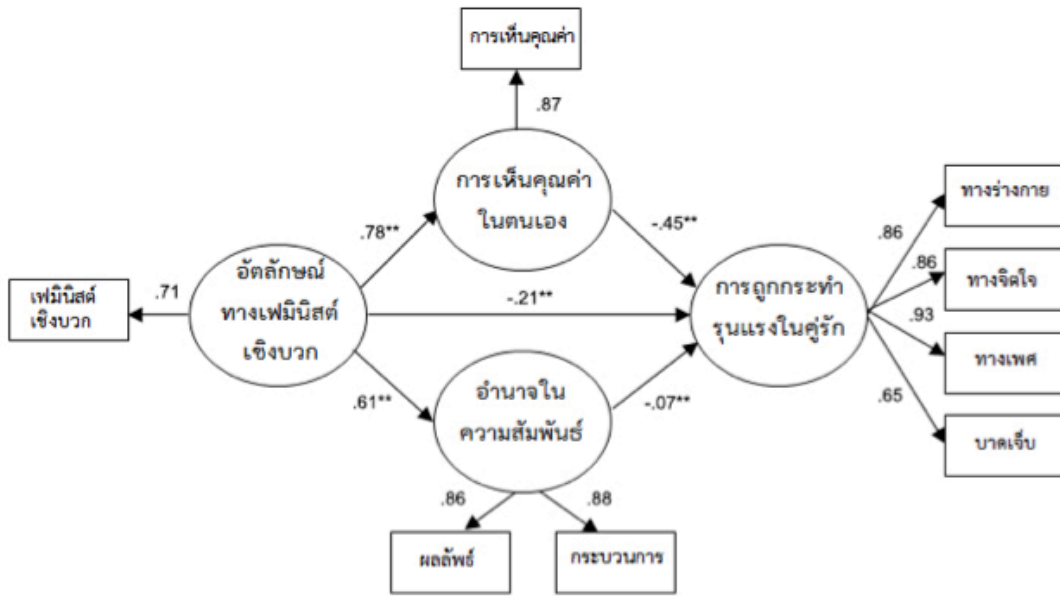
ผลการทดสอบโมเดลอิทธิพลส่งผ่านของการเห็นคุณค่าในตนเองและอำนาจในความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกและการถูกกระทำรุนแรงในคู่อีก พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

พิจารณาจากค่าดัชนีบ่งชี้ ได้แก่ Chi-Square = 26.224, $df = 17$, $p = 0.070$, $RMSEA = 0.042$, $CFI = 0.991$, $TLI = 0.986$, $SRMR = 0.021$ และ $Chi-square/df = 1.543$ ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 อิทธิพลทางตรง (Direct Effects: DE) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effects: IE) และอิทธิพลรวม (Total Effects: TE) ของตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น	ตัวแปรผล								
	การเห็นคุณค่าในตนเอง			อำนาจในความสัมพันธ์			การถูกกระทำรุนแรงในคู่อีก		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
อัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวก	.78**			.61**			-.21**	-.40**	-.61**
การเห็นคุณค่าในตนเอง							-.45**		-.45**
อำนาจในความสัมพันธ์							-.07**		-.07**
R^2	.62**			.37**			.45**		

** $p < .01$

ภาพที่ 1 โมเดลการส่งผ่านของการเห็นคุณค่าในตนเองและอำนาจในความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกและการถูกกระทำรุนแรงในคู่อภิเษก

สมมติฐานข้อที่ 1 ได้รับการสนับสนุน อัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกมีอิทธิพลทางตรงทางลบต่อการถูกกระทำรุนแรงในคู่อภิเษก ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ $-.21$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$

สมมติฐานข้อที่ 2 ได้รับการสนับสนุน การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่านความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกและการถูกกระทำรุนแรงในคู่อภิเษก เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรง พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองได้รับอิทธิพลทางตรงจากอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวก ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ $.78$ และเมื่อพิจารณาอิทธิพลทางอ้อม พบว่า การถูกกระทำรุนแรงในคู่อภิเษกได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกผ่านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ $-.36$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$

สมมติฐานข้อที่ 3 อำนาจในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรส่งผ่านความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกและการถูกกระทำรุนแรง

ในคู่อภิเษก เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรง พบว่า อำนาจในความสัมพันธ์ได้รับอิทธิพลทางตรงจากอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวก ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ $.61$ และเมื่อพิจารณาอิทธิพลทางอ้อม พบว่า การถูกกระทำรุนแรงในคู่อภิเษกได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกผ่านอำนาจในความสัมพันธ์ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ $-.04$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$

สรุปและอภิปรายผล

จากสมมติฐานข้อที่ 1 พบว่า อัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกมีอิทธิพลทางตรงทางลบต่อการถูกกระทำรุนแรงในคู่อภิเษก สอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้าของ Citarella and Mueller [8] นั่นคือ ผู้หญิงที่มีแนวคิดแบบเฟมินิสต์เชิงบวกสูงจะเชื่อในเรื่องของความเท่าเทียมทางเพศ จึงไม่ยอมที่จะถูกกดขี่หรือถูกทำร้ายจากผู้ชายที่เป็นคนรักทุกรูปแบบ เมื่อผู้หญิงเหล่านี้ต้องเผชิญกับสถานการณ์การถูกกระทำ

จากคนรักทั้งในอดีตและปัจจุบัน ก็จะมีวิธีการจัดการหรือรับมือกับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสมด้วยความเชื่อที่ว่าผู้ชายและผู้หญิงมีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน จึงไม่สามารถทนหรือยอมรับการถูกปฏิบัติเช่นนี้ได้ ในขณะที่ผู้หญิงที่มีอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกต่ำอาจจะเลยหรือยังไม่ตระหนักต่อการกระทำของคนรักที่มีลักษณะกตขี้ทางเพศแบบนี้ตั้งแต่ในช่วงแรก ๆ ที่ถูกรักษา จึงอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้หญิงที่มีอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกสูงถูกรักษารุนแรงน้อยกว่าผู้หญิงที่มีอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกต่ำ

จากสมมติฐานข้อที่ 2 การเห็นคุณค่าในตนเองมีอิทธิพลส่งผ่านความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกและการถูกรักษารุนแรงในคู่อรัก เนื่องจากผู้หญิงที่มีอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกมักจะเคารพตนเองและเคารพในความแตกต่างโดยไม่เหมารวมผู้อื่นบนพื้นฐานเรื่องเพศ รวมถึงการรับรู้ความสามารถในตนเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานส่วนหนึ่งของการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยการเห็นคุณค่าในตนเองก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ไว้วัดสุขภาพจิตของบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้าที่แสดงให้เห็นว่าการมีความเชื่อแบบเฟมินิสต์ส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตของผู้หญิง [24] อีกทั้งงานวิจัยของ Jezl, et al. [16] ยังพบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับการถูกรักษาทางจิตใจในความสัมพันธ์แบบคู่อรักเฉพาะกับเพศหญิงเท่านั้น โดยผู้หญิงที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงถูกรักษาทางจิตใจน้อยกว่าเมื่อเทียบกับผู้หญิงที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ เช่นเดียวกับงานวิจัยอื่น ๆ ที่ศึกษาประเด็นเรื่องการเห็นคุณค่าในตนเองกับการตกเป็นเหยื่อความรุนแรง โดยบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำมักจะถูกกระทำมากกว่าบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูง [10] ดังนั้น เมื่อผู้หญิงเหล่านี้ต้องเผชิญกับสถานการณ์การถูกรักษารุนแรงจากคนรักก็จะสามารถตระหนักได้ถึงสัญญาณของความรุนแรงตั้งแต่

ในช่วงแรก ๆ และเมื่อคนรักแสดงพฤติกรรมที่ส่อไปในเชิงของการใช้ความรุนแรงหรือกตขี้ผู้หญิงเหล่านี้จะไม่ยอมทนถูกรักษาซ้ำหลายครั้ง ซึ่งเมื่อเทียบกับผู้หญิงที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะไม่กล้ายืนหยัดลุกขึ้นสู้และมักจะยอมให้คนรักกระทำต่อตนเองต่อไปเรื่อย ๆ จึงทำให้ผู้หญิงที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงน้อยกว่า

จากสมมติฐานข้อที่ 3 อำนาจในความสัมพันธ์มีอิทธิพลส่งผ่านความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกและการถูกรักษารุนแรงในคู่อรัก เนื่องจากผู้หญิงที่มีอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกจะมีจิตสำนึกที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อเรื่องความเท่าเทียมทางเพศที่ต้องการทำให้เกิดความเสมอภาคระหว่างผู้หญิงและผู้ชายตามแนวทางปฏิบัติของเฟมินิสต์ โดยให้ผู้หญิงมีสิทธิ์มีเสียง และมีอิสระในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นวิธีการแบ่งปันอำนาจระหว่างบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยที่ใกล้เคียงของ Backus and Mahalik [17] ที่พบว่า ผู้หญิงที่มีอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกไม่ชอบผู้ชายที่ควบคุมบงการและใช้ความรุนแรง รวมถึงผู้ชายที่คิดว่าตนเองอยู่เหนือกว่าผู้หญิง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้าทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ที่พบว่าสาเหตุของความรุนแรงที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ส่วนหนึ่งมาจากเรื่องของอำนาจ โดยผู้หญิงที่มีอำนาจในความสัมพันธ์มากกว่าผู้ชายจะถูกควบคุมและครอบงำจากคนรักน้อยลง รวมถึงถูกรักษาทางร่างกาย จิตใจ และทางเพศน้อยกว่าผู้หญิงที่มีอำนาจในความสัมพันธ์ต่ำ จึงอาจช่วยให้เกิดความสมดุลของความสัมพันธ์ และช่วยลดโอกาสเสี่ยงของการถูกรักษารุนแรงจากคนรักได้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ความรุนแรงในคู่อรักเป็นปัญหาสำคัญที่ควรได้รับการป้องกันและแก้ไข โดยเฉพาะการกระทำรุนแรงต่อสตรีที่เป็นคนรักหรือคู่สมรสจนส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้หญิง ซึ่งการป้องกัน

ควรเริ่มต้นจากตัวผู้หญิงก่อน นั่นคือการรู้จักเห็นคุณค่าในตนเอง โดยหนึ่งในปัจจัยที่สามารถทำให้ผู้หญิงตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นเพศหญิงได้นั้น คือการมีแนวคิดและแนวทางปฏิบัติแบบเฟมินิสต์ซึ่งช่วยกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกในเรื่องความเท่าเทียมทางเพศ ขจัดความเชื่อแบบดั้งเดิมที่ว่าผู้ชายมีสิทธิเหนือกว่าผู้หญิง รวมถึงการยึดติดว่าผู้หญิงต้องยอมอยู่ใต้อำนาจการปกครองของผู้ชายที่เป็นคนรัก โดยผู้หญิงที่มีอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์จะพยายามผลักดันส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศกับคนทุกเพศสภาพ ยิ่งไปกว่านั้น การทำความเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของเฟมินิสต์จะทำให้เกิดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุและผล โดยหลอมรวมเข้ากับตัวตนจนเกิดเป็นอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวก ดังนั้น จากผลการวิจัยจะเห็นว่า อัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวก มีความเกี่ยวข้องกับการถูกรังแกรุนแรงในคูรักรทั้งทางตรงและทางอ้อม ยิ่งผู้หญิงเข้าถึงอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกได้มากเท่าไร ก็ยิ่งเพิ่มการตระหนักถึงคุณค่าของตนเองมากขึ้นเท่านั้น รวมถึงการควบคุมและจัดการกับอำนาจระหว่างคูรักรให้สมดุล ซึ่งช่วยลดโอกาสเสี่ยงที่จะถูกคนรักกระทำรุนแรงต่อตัวผู้หญิงเองอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) จากผลการวิเคราะห์โมเดล มีข้อสังเกตว่าการเห็นคุณค่าในตนเองส่งผ่านอิทธิพลจาก

อัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกไปสู่การถูกรังแกรุนแรงในคูรักรได้สูงกว่าเมื่อเทียบกับอิทธิพลส่งผ่านของอำนาจในความสัมพันธ์ เป็นไปได้ว่าตัวแปรอำนาจในความสัมพันธ์อาจมีข้อจำกัดบางอย่าง เช่น อคติของผู้ตอบที่อาจตอบเข้าข้างตัวเอง เนื่องจากในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยวัดแค่การรับรู้ของผู้หญิงเพียงฝ่ายเดียว ดังนั้นในงานวิจัยต่อไป น่าจะวัดการรับรู้อำนาจในความสัมพันธ์ของอีกฝ่ายหนึ่งด้วย

(2) งานวิจัยนี้ศึกษาอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เฉพาะผู้หญิงวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร จึงยังไม่เป็นตัวแทนของประชากรหญิงไทยอย่างครอบคลุม อีกทั้งยังไม่มิงานวิจัยที่ศึกษาเชิงปริมาณเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์ในประเทศไทย ดังนั้นงานวิจัยต่อไปควรขยายขอบเขตการศึกษาให้กว้างขึ้น โดยอาจศึกษากับกลุ่มผู้หญิงที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน หรือเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มผู้หญิงที่อยู่ในเขตเมืองและกลุ่มผู้หญิงที่อยู่นอกเขตเมือง เพื่อดูความแตกต่างและทำความเข้าใจตัวแปรนี้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

(3) ควรศึกษาปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมหรือมีอิทธิพลในการพัฒนาไปสู่การมีอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวก

(4) ควรศึกษาอิทธิพลของอัตลักษณ์ทางเฟมินิสต์เชิงบวกในบริบทอื่น ๆ นอกเหนือจากเรื่องการถูกรังแกรุนแรง

เอกสารอ้างอิง

- [1] WHO. (2017, 29 November). Violence against women: Intimate partner and sexual violence against women. *World Health Organization*. Retrieved from <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs239/en/>
- [2] กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2558). รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านความรุนแรงในครอบครัวฯ. สืบค้นจาก <https://www.naewna.com/lady/columnist/28515>
- [3] Ali, P.A., and Naylor, P.B. (2013). Intimate partner violence: A narrative review of the feminist, social and ecological explanations for its causation. *Aggression and Violent Behavior*. 19: 611-619.
- [4] Filson, J., Ulloa, E., Runfola, C., and Hokoda, A. (2010). Does Powerlessness Explain the Relationship Between Intimate Partner Violence and Depression?. *Journal of Interpersonal Violence*. 25(3), 400-415.

- [5] Downing, N.E., & Roush, K.L. (1985). From passive acceptance to active commitment: A model of feminist identity development for women. *The Counseling Psychologist*. 13(4), 695-709.
- [6] Kucharska, J. (2015). Feminist Identity Styles, Sexual and Non-Sexual Traumatic Events, and Psychological Well-Being in a Sample of Polish Women. *Journal of Interpersonal Violence*. 1-20.
- [7] Saunders, K.J., and Kashubeck-West, S. (2006). The relations among feminist identity Development, gender-role orientation, and psychological well-being in women. *Psychology of Women Quarterly*. 30, 199-211.
- [8] Citarella, A.I., and Mueller, J.A. (2015). The Correlation between Feminist Identity Development and Psychological Maltreatment in Intimate Relationships among College Students. *Journal of Student Affairs Research and Practice*. 52(3), 327-340.
- [9] Boisnier, A.D. (2003). Race and Women's Identity Development: Distinguishing Between Feminism and Womanism Among Black and White Women. *Sex Roles*. 49: 211-218.
- [10] Papadakaki, M., Tzamalouka, G.S., Chatzifotiou, S., and Chliaoutakis, J. (2009). Seeking for Risk Factors of Intimate Partner Violence (IPV) in a Greek National Sample: The Role of Self-Esteem. *Journal of Interpersonal Violence*. 24(5), 723-750.
- [11] Eagly, A.H., Eaton, A., Rose, S.M., Riger, S., and McHugh, M.C. (2012). Feminism and Psychology: Analysis of a Half-Century of Research on Women and Gender. *American Psychologist*. 67: 211-230.
- [12] Straus, M.A., Hamby, S.L., Boney-McCoy, S., and Sugarman, D.B. (1996). The revised Conflict Tactics Scales (CTS2): Development and preliminary psychometric data. *Journal of Family Issues*. 17: 283-316.
- [13] Cast, A.D., and Burke, P.J. (2002). A Theory of Self-Esteem. *Social Forces*. 80(3), 1041-1068.
- [14] Farrell, A.K., Simpson, J.A.; and Rothman, A.J. (2015). The Relationship Power Inventory: Development and validation. *Personal Relationships*. 22(3), 387-413.
- [15] Eisele, H., & Stake, J. (2008). The differential relationship of feminist attitudes and feminist identity to self-efficacy. *Psychology of Women Quarterly*. 32, 233-244.
- [16] Jezl, D.R., Molidor, C.E., and Wright, T.L. (1996). Physical, Sexual and Psychological Abuse in High School Dating Relationships: Prevalence Rates and Self-Esteem Issues. *Child and Adolescent Social Work Journal*. 13(1), 69-87.
- [17] Backus, F.R., and Mahalik, J.R. (2011). The Masculinity of Mr. Right: Feminist Identity and Heterosexual Women's Ideal Romantic Partners. *Psychology of Women Quarterly*. 35(2), 318-326.
- [18] Dunkle, K.L., Jewkes, R.K., Brown, H.C., Gray, G.E., McIntyre, J.A., & Harlow, S. D. (2004). Gender-based violence, relationship power, and risk of HIV infection in women attending antenatal clinics in South Africa. *Lancet*. 363, 1415-1421.

- [19] Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J.; and Anderson, R.E. (2010). *Multivariate data analysis: A global perspective*. NJ: Pearson Prentice Hall.
- [20] Sriyothin, S.; and Maneesri, K. (2017). The Mediating Effect of Adult Attachment on the Relation between Childhood Experiences and Intimate Partner Perpetration and Victimization in Thailand. *Asian Social Science*. 13(2), 75-87.
- [21] Fischer, A.R., Tokar, D.M., Mergl, M.M., Good, G.E., Hill, M.S.; and Blum, S.A. (2000). Assessing women's feminist Identity development: Studies of convergent, discriminant, and structural validity. *Psychology of Women Quarterly*. 24, 15-29.
- [22] Maneesri, K. (2017). The Mediating Effect of Self-Esteem on the Association between Big Five Personality Traits and Life Satisfaction. *Journal of Research Methodology*. 30(1), 1-14.
- [23] Rosenberg, M. (1965). *Society and the adolescent self-image*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- [24] Weitz, R. (1982). Feminist Consciousness Raising, Self-Concept, and Depression. *Sex Roles*. 8: 231-241.